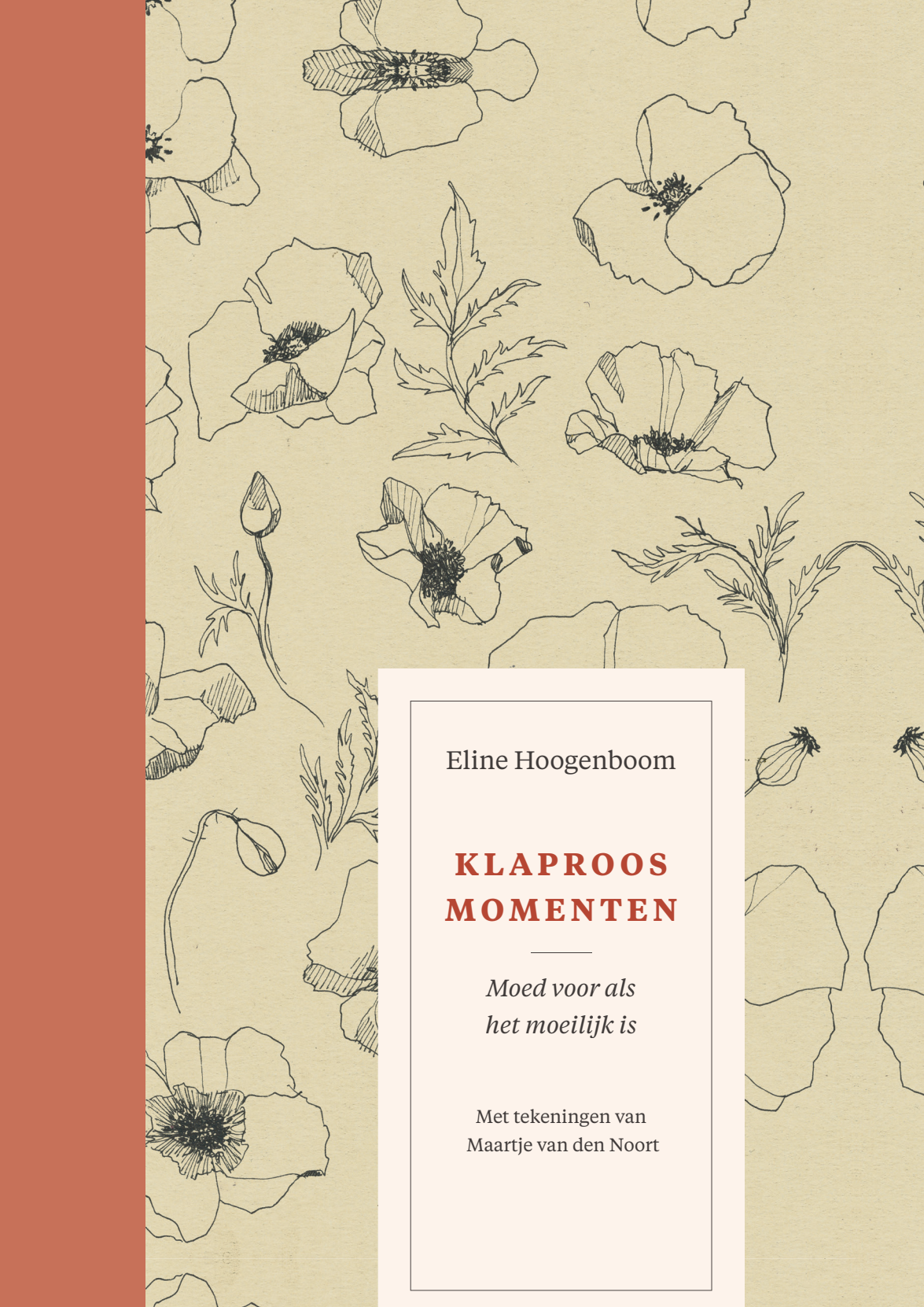

The background of the entire cover is a repeating pattern of black line drawings of poppies and their leaves on a light beige, textured paper. The pattern is dense and covers the entire surface except for a central white rectangular area and a solid red vertical bar on the left edge.

Eline Hoogenboom

**KLAPROOS
MOMENTEN**

*Moed voor als
het moeilijk is*

Met tekeningen van
Maartje van den Noort

Eline Hoogenboom

KLAPROOS MOMENTEN

*Moed voor als
het moeilijk is*

Met tekeningen van
Maartje van den Noort

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Vormgeving omslag en binnenwerk: Studio Mol
Tekeningen: Maartje van den Noort

ISBN 978 90 435 4147 3
ISBN 978 90 435 4148 0 (e-book)
NUR 700

www.kokboekencentrum.nl.

© 2024 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden.

KokBoekencentrum Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INLEIDING

Toen ik tijdens het Villavie event in 2023 deelde over de klaproos en de kiemkracht van die prachtige rode bloem had ik niet verwacht dat het zoveel teweeg zou brengen. Vanaf dat moment krijg ik wekelijks foto's van klaprozen opgestuurd, gemaakt door vrouwen die zich bemoedigd voelen door de kracht van deze kwetsbare bloem. Foto's van klaprozen uit allerlei hoeken van het land, op alle denkbare plekken en ook uit het buitenland. Ik kreeg zelfs een foto van een dappere rode klaproos op een compleet uitgedroogde woestijngrond in Jordanië.

Bijzondere bloem

Wat er zo bijzonder aan deze prachtige bloem, de klaproos, is?

Klaprozen kunnen bloeien op plekken waar nog nooit iets heeft gebloeid.

Dat komt omdat klaprozen pioniersplanten zijn, gemaakt om zich juist daar te vertonen waar de bodem nog onbegroeid is. Ze lijken daarnaast een voorkeur te hebben voor de meest onooglijke plekken. Plekken waar wij graag aan voorbij razen, zoals betonnen geluidswanden langs de snelweg of bermen die meer op afvalhopen lijken. Braakliggende grond die ligt te wachten om bebouwd te worden of muurtjes waar geen hond tegenaan durft te leunen of te plassen. Zij hebben geen goed ingezaaide of voorbereekte grond nodig maar floreren juist daar, waar hoop op bloei ver weg lijkt.

Klaprooszaad ontkiemt heel graag op plaatsen waar de grond verstoord is.

Klaprozen bloeien bij voorkeur op voedselarme grond. Ze hebben het talent juist daar op te poppen waar niemand meer iets moois verwacht. Dit is niet zomaar een beeld, het is een feit. Dit was bijvoorbeeld het geval op de slagvelden in de UK, waar na de Eerste Wereldoorlog ineens overal klaprozen bloeiden. Dat werd de oorsprong van Poppy Day, een dag om deze oorlog en de vele slachtoffers te gedenken. Het is dus een zeldzaam krachtige plant die op eigen kracht veel

kan en op een moment of plek waar niemand het verwacht, ineens opduikt.

Het zaad van klaprozen kan tientallen jaren overleven.

Het zaad kan heel lang in de bodem zitten zonder dat er iets uitgroeit. En dan ineens, uit het niets, kan het toch nog ontkiemen. Dat is vaak het geval als de bodem omgewoeld wordt. Wat een prachtig beeld vind ik dit, voor hen die zich bijvoorbeeld in een ‘wachtseizoen’ van hun leven bevinden of in een winterseizoen zijn beland. Als er weinig uitzicht of verbetering lijkt. Dan kan het zo zijn dat er toch, net als die klaproos kan, ineens beweging is of hoop. Een winterseizoen duurt nooit voor altijd. En in welk seizoen je je ook bevindt, het is belangrijk om af en toe die grond om te woelen. Om ruimte te scheppen voor mooie dingen, om je hoofd te wenden naar dat wat goed en genadig is, om reikhalzend te blijven uitzien naar een toekomst die beloofd is.

Er is altijd hoop. Daar waar de grond omgewoeld wordt, waar alles totaal overhoop lijkt te liggen, daar kan een klein maar ongelooflijk krachtig zaadje liggen te wachten. Soms is het tegen je zin dat die grond wordt omgewoeld. Wijst iemand je af. Neemt de dood je geliefde weg. Lijd je levend verlies of worden je verwachtingen maar niet waar gemaakt. Allemaal grond die voedselarm lijkt: kan er ooit nog iets goeds uit komen? Zul jij ooit nog lachen? Het antwoord is: Ja, want uit voedselarme grond bloeien klaprozen op. En die klaprozen vertellen je dat bloei en kleur en kwetsbaarheid en

kracht allemaal (weer) mogelijk is, óók als je in die diepte van het dal geen enkele groei ontwaart.

Klaproosmomenten

Je krijgt dit boekje misschien cadeau van iemand die de woorden niet kan vinden maar wel de moeite heeft genomen dit boekje te kopen en aan jou te geven. Toen mijn vader overleed, op 7 mei 2023, een maand na het Villavie event, googelde ik in de weken erna op ‘omgaan met rouw’. Ik had nog nooit eerder iemand van dichtbij verloren en mijn vader was misschien wel de meest dichtbijge persoon die kon gaan. Ik was zijn enige dochter. En ik wist best wel wat over rouw, dat hoort bij mijn werk. Maar wat ik niet wist, was hoe onverwacht het kon zijn en hoe vermoeiend het was. Een paar weken na zijn dood vertrok ik een dag naar het strand om te schrijven en te werken maar in plaats daarvan heb ik de hele middag in het zand liggen slapen. Mijn nichtje stuurde me een liefdevol bericht na mijn vaders overlijden. Haar moeder, mijn vaders zus, overleed enkele jaren terug. ‘Rouw gaat in je botten zitten,’ schreef ze. Ik wist pas na een halfjaar wat ze bedoelde. Ik zocht naar herkenning en naar wat ‘normaal’ was. Ik kocht toen het boekje *Vingerafdruk van verdriet* van rouwhoogleraar Manu Keirse dat me in die tijd de herkenning en troost bood waar ik naar zocht. Ik leerde dat iedereen anders rouwt en dat het niet te plannen is. Dat je soms kunt denken dat je hetzelfde mankeert als de overledene en bang wordt om dood te gaan. Dat

‘verwerking’ niet echt een goed woord is maar ‘verweven’ zoveel meer zegt wat het is: het verdriet gaat niet over maar verweeft je in de rest van je leven. Zo ben ik het ook gaan zien. Als ik mijn zoontje in zijn slaap goedenacht kus en ik aan mijn vader denk. Als mijn dochter en zoontje zo heerlijk spelen met het poppenhuis dat hij hen gaf en ik een filmpje aan hem wil sturen. Als ik werk in de begroting die hij in Excel voor me maakte, dan dansen dankbaarheid en pijnlijk verdriet om elkaar heen en dat probeer ik samen te verweven in mijn leven.

In dit boekje beschrijf ik klaproosmomenten: bemoeidigende teksten voor allerlei momenten in de tijd waarin jouw grond omgewoeld is of vlak erna. Ze gaan niet allemaal *letterlijk* over klaprozen maar ze staan voor die momenten waarop je ‘in het wild’ een klaproos ziet en even herinnerd wordt aan de hoop die het geeft. Ik hoop dat deze teksten jou dat gevoel ook geven. Ze zijn ingedeeld in drie fases:

ONDERGRONDS

KIEMKRACHT

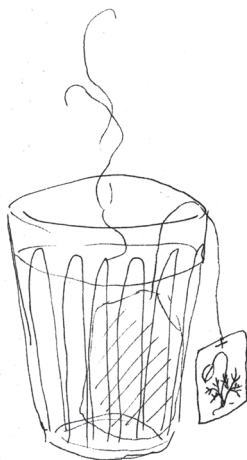
BLOEI

Het is mijn verlangen dat dit boekje jou de troost kan bieden die je nodig hebt. De herkenning en erkenning dat wat jij voelt niet gek is en dat het er mag zijn. Dat je niet alleen bent en dat rouw, verdriet en gemis erbij horen. En het is mijn verlangen dat je door je tranen heen iets mag zien van de hoop die zichtbaar wordt als je omhoog kijkt of door de pijn heen gaat. Dat je ook van klapprozen gaat houden en ze in je leven een herinnering worden aan het mooie wat je ook mag ontvangen.

Je bent niet alleen.

Eline Hoogenboom

Juni 2024

FASE 1 • Ondergronds

Er is een tijd om te zoeken
en een tijd om te verliezen

Prediker 3:6

HET ZAAD MOET EERST IN DE GROND VALLEN OM VRUCHT TE DRAGEN

Vlak voor zijn sterven legt Jezus nog één keer aan de discipelen uit waarom Hij moet lijden en sterven. Hij zegt: Als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het één graankorrel, maar wanneer hij sterft, draagt hij veel vrucht. (Joh. 12:24).

Voordat iets vrucht kan dragen, moet het sterven. Zoals Jezus door de dood heen ging om ons nieuw leven te geven, zo moeten wij hier op aarde door gebrokenheid heen om uiteindelijk deel te nemen aan dat nieuwe leven. Zonder ondergrondse donkerheid is er geen bovengrondse lichtheid. In een mensenleven neem je dat ook waar. Mensen die iets hebben meegemaakt en daardoorheen zijn gegaan, zijn meer in staat om kwetsbaar te zijn, om de essentie van het leven te pakken en anderen daarin bij te staan. Zij die ervoor kiezen kwaad en verdriet als onderdeel van het leven te zien en zich er niet tegen verzetten of zich er bitter door laten maken,

zullen ook troost kunnen putten uit het lijden en sterven van Jezus. Hij deed dat om naast ons te staan, om te laten zien dat we niet lichtzinnig hoeven te denken over de manier waarop Hij voor ons het nieuwe leven mogelijk maakte.

Groei begint ondergronds. Nieuw leven begint ondergronds. Troost begint ondergronds. Om uiteindelijk uit te strekken naar het licht, naar die dag dat alles weer zal groeien en bloeien.

In dit prachtig geïllustreerde geschenkbboek staan bemoedigende teksten voor allerlei momenten in een tijd waarin jouw grond omgewoeld wordt. De klapproos staat symbool voor momenten van moed en kracht. Ze wortelt ondergronds, vindt daar kiemkracht en komt uiteindelijk tot bloei op plekken waar je dit het minst verwacht. In dit boek worden tekeningen afgewisseld met poëtische teksten, verhalen en anekdotes over de klapproos en haar symboliek, over rouw en afscheid nemen.

Eline Hoogenboom is spreker, auteur en oprichter van Huis van Belle en Villavie. Met Villavie traint ze vrouwen hoe zij hun levenshuis kunnen inrichten en niet meer geleefd worden maar voluit leven.

NUR 700
ISBN 978 90 435 4147 3

9 789043 541473

KokBaekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT